

แบบรายงานการประชุม/อบรม สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา

วันที่ ๑๒ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

ข้าพเจ้า นางสาวอังศุรัตน์ ระยา ตำแหน่ง นักเอกสารสนเทศ

สังกัดฝ่าย บริการสารสนเทศและนวัตกรรมการเรียนรู้

เข้ารับการอบรมเรื่อง โครงการเสวนาออนไลน์ Librarian & Generative AI ผู้ช่วยสมองไว ให้เธอช่วยอะไรดี

จัดโดย สำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ ออนไลน์ผ่าน ZOOM

วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๑.๓๐ น.

งบประมาณ/ค่าใช้จ่าย บาท

สรุปเนื้อหาการอบรม

1. AI คืออะไร

AI ย่อมาจาก Artificial Intelligence หรือ ปัญญาประดิษฐ์ เป็นระบบคอมพิวเตอร์ที่มีการทำงาน
เสมือนว่ามีความคิดหรือปัญญาที่คล้ายกับมนุษย์

AI ยุคแรก ทำงานตามอัลกอริทึมหรือกฎตายตัว ถ้าจะเปลี่ยนแปลงแก้ไขโปรแกรม

AI ยุคใหม่ สามารถเรียนรู้จากข้อมูลและปรับปรุงการทำงานตามข้อมูลใหม่

2. ตัวอย่างของเทคโนโลยี AI

เล่นเกมยาก ๆ เช่น หมากรุก หมากล้อม ได้เหมือนหรือเก่งกว่าคน

- Intelligence -> Decision, Planning ใช้การตัดสินใจและการวางแผน

- Deep Blue -> rule-based คอมพิวเตอร์เครื่องแรกที่ถูกบันทึกว่าสามารถเอาชนะมนุษย์ใน
เกมหมากรุกได้ แฉมมนุษย์ที่ว่าเป็นแชมป์หมากรุกอีกด้วย

- Alpha GO -> machine learning เป็นโปรแกรมบอทที่สร้างขึ้นมาเพื่อมาเล่นโกะ ซึ่งเป็น
เกมกระดานที่มีต้นกำเนิดมาจากประเทศจีน แต่นิยมเล่นมากในประเทศญี่ปุ่นและเกาหลี
ปัจจุบัน Alpha Go สร้างขึ้นโดยบริษัท DeepMind ของ Google

3. การประยุกต์ใช้ AI ในปัจจุบัน

- อ่านลายมือเขียน	- พยากรณ์อากาศ	- รับคำสั่งทางเสียง	- ทำนายราคาหุ้น
- รู้จำใบหน้า	- แปลภาษา	- ตกแต่งภาพ	- แชทบอท
- จัดกลุ่มลูกค้า	- วินิจฉัยโรค	- แนะนำสินค้า	- รถยนต์ไร้คนขับ
- ระบบนำทาง	- หุ่นยนต์	ฯลฯ	

4. TURING TEST

Can machine think? Alan Turing เสนอวิธีการทดสอบว่า เครื่องจักรสามารถคิดได้หรือไม่ โดยให้ผู้ทดสอบคุยกับคนและคอมพิวเตอร์ผ่านการพิมพ์ข้อความ โดยไม่รู้ว่าเป็นคนหรือคอมพิวเตอร์ ถ้าผู้ทดสอบเข้าใจว่าคอมพิวเตอร์เป็นคนที่แสดงว่าคอมพิวเตอร์สามารถคิดได้

5. AI ในอนาคต

จะพัฒนาในเรื่องของการสื่อสาร (Communication) มากขึ้น ทั้งในเรื่องของ ภาษา (language) ศิลปะ (Arts) และ Social Interaction (ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม) รวมถึงเรื่องอารมณ์ (Emotion) เช่น ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และ ความกระตือรือร้น (Stimulate)

6. Generative AI คืออะไร

- AI ที่สามารถสร้างข้อมูลใหม่ (text, audio, image, video) โดยการเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว
- กระบวนการเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอยู่แล้ว เรียกว่า training ซึ่งจะได้ผลลัพธ์เรียกว่า generative model
- เมื่อโปรแกรม AI ได้รับคำสั่ง หรือ prompt มันจะใช้ Model ในการสร้างผลลัพธ์ที่น่าจะสอดคล้องกับคำสั่งมากที่สุด

7. ความแตกต่างระหว่าง AI กับ Generative AI

- Discriminative Technique classify -> Discriminative Model (classify as dog or a cat)
- Generative Technique generate -> Generative Model (generate dog image)

8. งานห้องสมุดที่ใช้ AI ได้

- สืบค้นเอกสาร โดยใช้ภาษาธรรมชาติ และที่คล้ายคลึงกัน
- แนะนำหนังสือ บทความ เฉพาะบุคคล หรือกลุ่มผู้ใช้
- จัดหมวดหมู่ สรุปความ และใจความสำคัญ
- แห่บทบท ช่วยหาข้อมูล ตอบคำถาม ให้คำแนะนำ และรับข้อร้องเรียน
- เตรียมเอกสาร แปลภาษา ตรวจแก้เอกสาร ช่วยเขียนเอกสาร และช่วยเขียนโปรแกรม
- Annotation วิเคราะห์ภาพหรือวิดีโอว่าเป็นภาพหรือเหตุการณ์อะไรเพื่อใช้ในการสืบค้น
- OCR แปลงสิ่งตีพิมพ์ที่ถูก scan ให้เป็น text ทำให้สืบค้นและคัดลอกได้
- ผลิตสื่อ สร้าง Presentation Audio Book VDO Content และ ตัดต่อวิดีโอได้

9. เข้าใจการทำงานของ Generative AI เพื่อการใช้งานอย่างรู้เท่าทัน

- ข้อมูลที่ใช้ฝึกสอนอาจจะไม่ทันสมัย
- ข้อมูลที่ใช้ฝึกสอนอาจผิดหรือมี bias
- ข้อมูลที่ใช้ฝึกสอนอาจละเมิดลิขสิทธิ์ หรือความเป็นส่วนตัว
- Generative AI ไม่ใช่ฐานข้อมูล ข้อมูลไม่ได้ถูกจำตรง ๆ แต่ถูกย่อยเก็บใน neural network
- Generative AI ไม่เก่งเรื่องการคำนวณหรือคิดตามหลักเหตุผล
- Generative AI อาจให้ผลลัพธ์ผิด ๆ (อย่างมั่นใจ)

10. ทักษะคิดต่อ AI

- Overestimate ประเมินค่าสูงไปว่า
 - AI ทำได้ทุกอย่าง
 - AI ทำงานถูกต้องเสมอ
 - AI ไม่มีอคติ
 - AI จะครองโลก
- Underestimate ประเมินค่าต่ำไปว่า
 - AI ทำไม่ได้ทุกอย่าง
 - AI ทำผิดอยู่เรื่อย ๆ
 - AI ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
 - AI แทนที่คนไม่ได้

11. ผลกระทบของ AI

- ข้อดี
 - ฉลาด มีข้อมูลมาก
 - ลดภาระการทำงาน
 - มนุษย์ได้ไปทำอย่างอื่น
- ข้อเสีย
 - ขาดความเป็นมนุษย์
 - มีค่าใช้จ่าย
 - มนุษย์ต้องไปทำอย่างอื่น

12. ห่วงสุมักกับ AI

- เรียนรู้และเข้าใจ
- ใช้ประโยชน์
- ปรับปรุงบริการ
- ให้คำแนะนำ

13. เครื่องมือ AI

- Chatbots โปรแกรมคอมพิวเตอร์หรือปัญญาประดิษฐ์ ที่สร้างขึ้นเพื่อดูแลการสนทนาของผู้ใช้ ทั้งในรูปแบบตัวอักษร (Text) เสียง (Speech) แบบ Real-Time โดยใช้เทคโนโลยี Artificial Intelligent (AI) ที่ถูกพัฒนาขึ้น ให้มีบทบาทในการตอบกลับการสนทนาแบบอัตโนมัติผ่าน Messaging Application เสมือนการโต้ตอบของคนจริงๆ

- AI-integrated applications การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในฟังก์ชันและช่องทางการตลาดต่างๆ ผสมผสานกันอย่างลงตัวเพื่อสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดที่สอดคล้องและขับเคลื่อนด้วยข้อมูล แอปพลิเคชันแบบผสานรวมเหล่านี้ใช้ประโยชน์จาก AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้กระบวนการเป็นอัตโนมัติ ปรับแต่งเนื้อหาส่วนบุคคล และปรับปรุงประสบการณ์โดยรวมของลูกค้า แอปพลิเคชันแบบบูรณาการที่รวมเทคโนโลยีต่างๆ เข้าไว้

ด้วยกันอยู่ในระบบที่มีอยู่ทั่วไป และช่วยเพิ่มประสบการณ์ผู้ใช้ ตัวอย่างเช่น ช่วยในการวางโฆษณาที่เกี่ยวข้อง โดยการใช้อัลกอริทึมการเรียนรู้ของเครื่องภายในแพลตฟอร์มโฆษณา เป็นต้น

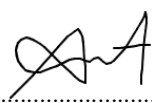
- Plug-ins โปรแกรมเสริมชนิดหนึ่ง ที่จะเพิ่มความสามารถให้กับโปรแกรมหลัก ซึ่งเราจะติดตั้งเพื่อใช้งาน หรือไม่ติดตั้งก็ได้ โดย Plugin ถูกออกแบบให้มีความสามารถเฉพาะอย่าง ซึ่งเป็นความสามารถเสริมที่ช่วยให้โปรแกรมหลักทำงานได้ดีขึ้น เช่นช่วยเพิ่มลูกเล่นต่างๆให้โปรแกรมหลัก หรือเพิ่มความสามารถพิเศษบางให้โปรแกรมหลัก

- API ย่อมาจาก “Application Program Interface” (ส่วนต่อประสานโปรแกรมประยุกต์) ในบริบทของ API คำว่า “Application” หมายถึงทุกซอฟต์แวร์ที่มีฟังก์ชันชัดเจน ส่วน “Interface” อาจถือเป็นสัญญาบริการระหว่างสองแอปพลิเคชัน ซึ่งสัญญานี้จะกำหนดวิธีที่ทั้งสองสื่อสารกันโดยใช้คำขอและการตอบกลับ เอกสารประกอบ API มีข้อมูลเกี่ยวกับวิธีที่นักพัฒนาจัดโครงสร้างคำขอและการตอบกลับเหล่านั้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่อง AI และ Generative AI มากยิ่งขึ้น
2. ทำให้สามารถนำ Generative AI ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานเกี่ยวกับบรรณารักษ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น การสืบค้นเอกสาร การแนะนำหนังสือ แชนบอท และการผลิตสื่อ เป็นต้น
3. ทำให้ทราบถึงข้อดีและข้อเสียของ AI และ Generative AI

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ).....

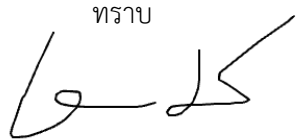
(นางสาวอังศุรัตน์ ระยา)

ผู้รับการประเมิน

(ลงชื่อ).....

(นางวงเดือน เจริญ)

ผู้รักษาการหัวหน้าฝ่ายฯ

ทราบ
(ลงชื่อ).....

(นายเหมรัตน์ วชิรหัตถพงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

